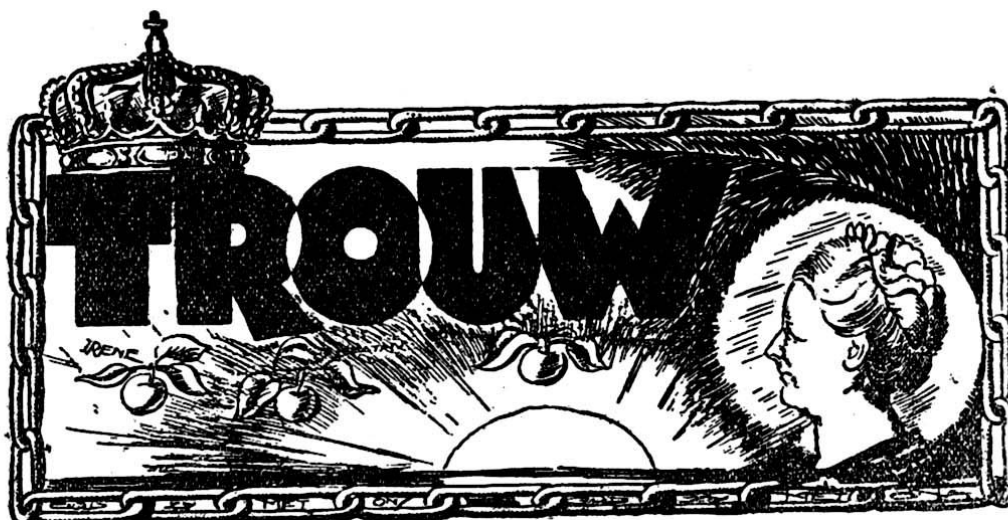

2e JAARGANG 13

19 SEPTEMBER 1944

DE STRIJD IN NEDERLAND TEN VOLLE ONTBRAND

De algemeene toestand

Zondagmiddag werden wij op het onverwachtst nog verrast met het bericht, dat sterke eenheden van het eerste Engelsche luchtleger in Zuid-Nederland waren geland. Dit bericht werd gevolgd door de mededeeling dat de Geallieerde tankstrijdkrachten uit de bruggehoofden over het Albertkanaal oprukten in Brabant.

Hiermede zijn op grooten schaal de krijgsoperaties in ons land begonnen. De strijd is ten volle ontbrand. Het feit dat, naar Duitsche mededeelingen, ook parachutisten in grooten getale zijn gedaald in de buurt van Arnhem en Nijmegen wijst erop, waarheen de stoot van het Geallieerde leger zich richt. Hij is gericht op Duitschland. Tegelijkertijd is het offensief van Belfort tot Maastricht tegen de Siegfriedlinie n volle kracht ontbrand. Bij Aken zijn de Geallieerden reeds door deze linie heengebroken en op weg naar Keulen.

De actie in Nederland is de noordelijke afsluiting, de flankdekking van dit offensief. De Geallieerden kunnen bij hun offensief tegen de Siegfriedlinie de mogelijkheid van vijandelijke flankaanvallen van Nederland uit niet riskeeren. Vandaar dat zij tegelijkertijd de linie onzer groote rivieren met volle kracht moeten aantasten.

Er is hier dus geen sprake van een afzonderlijke actie ter bevrijding van Nederland. Het gaat hier om de groote aanval op Duitschland. Slaagt deze aanval, komt de linie der groote rivieren in Geallieerde handen, dan ligt echter Nederland boven de groote rivieren voor de Geallieerden open en moet de bevrijding van de rest van ons land in korten tijd volgen. Het feit dat de Nederlandsche regeering een algemeene spoorwegstaking heeft afgekondigd bevestigt dit vermoeden.

Wij beleven spannende dagen. Dagen van leed en verwoesting. Dagen ook van blijde hoop.

Ja zij zullen zich vervullen
Deze tijden van geluk;
Deez' ellenden gaan volenden
En verpletterd wordt het juk.

Het wezenlijke

De zenuwen van ons volk zijn op het hoogst gespannen.

Wij bemerken nu dat de eerste vier jaren van den oorlog gemakkelijker te dragen zijn dan de laatste veertien dagen. Het is goed dat wij ons

dat even indenken en dat wij ons aan deze geestesgesteldheid niet overgeven.

Velen krijgen nu weer het gevoel, dat er voor onze activiteit nu weinig ruimte overblijft. Dat wij alles nu maar moeten afwachten — en dat is enerverend.

Dit gevoel is verkeerd. Voor velen van onze menschen begint de taak nu eerst goed. Wij denken aan onze verzetsgroepen. Wij denken ook aan de spoorwegmannen en wij moeten erop verdacht zijn dat straks ook op andere groepen der bevolking een beroep gedaan kan worden. Ieder die met menschen van deze groepen in aanraking komt helpe hen zooveel hij kan.

Er is echter meer noodig. Maar al te zeer komen wij op dit oogenblik onder den indruk van het menschelijk massale. Wij zien den Duitschen overmacht waaronder wij al die jaren gezocht en geleden hebben, thans stuk voor stuk en voet voor voet bezwijken onder den grooteren overmacht onzer bondgenooten. De bevrijding komt over ons in een donderend geweld van menschelijke machtsontplooiing. Wij hebben daarin slechts een bescheiden aandeel. Ook al is dat aandeel op zichzelf waardevol en al is er vaak groote moed voor noodig.

Dit te weten brengt velen tot een passieve gelatenheid.

Wij moeten echter onze bevrijdingsstrijd als geestelijke menschen verwerken. Dat beteekent: strijden waar we kunnen, helpen waar we kunnen, ons beheerscht en voorzichtig gedragen steeds.

Dat beteekent echter ook, in het verloop van den bevrijdingsstrijd zien de goede hand Gods over ons, Die ons na jarenlangen druk in de ruimte stellen wil, Die onze bondgenooten vervulde met energie en het vermogen om zoo groote macht te ontwikkelen en Die hun strategie en arbeid tot dusverre zoo opmerkelijk zegenen wilde.

Wanneer we het zoo zien blijven we niet passief gelaten en evenmin eenzijdig vervuld van eerbied voor menschen en machten, maar werken wij mede aan onze komende bevrijding en ervaren die als het werk Gods.

Welkom commando's

Met groote vreugde hebben wij vernomen, dat onder de luchtlandingstroepen, die Zondag op ons land daalden, onze eigen Nederlandsche commando's waren.

Onze harten vervullen zich met vaderlandsche trots.

Hartelijk welkom, commando's !

Boodschap van Prins Bernhard

Z. K. H. Prins Bernhard heeft de volgende boodschap gericht tot het Nederlandsche volk:

Nederlanders, landgenooten en leden van onze verzetsgroepen. Geallieerde parachutetroepen en landstrijdkrachten zijn vanaf heden op ons grondgebied. Na 4½ jaar, die begonnen met de parachutisten en tanks van den vijand, komen Britsche parachutisten en Britsche tanks U bevrijden.

Onder hen zijn onze Brigade en onze commando's en onze piloten zijn boven U. Uw taak, afgezien van de orders, die rechtstreeks van Uw leiders uitgaan, is de volgende:

In de buurt waar parachutisten geland zijn en daar waar onze troepen over de grens zijn, helpt gij hen als hun commandanten om hulp vragen van welken aard dan ook. In ieder geval, zorgt dat zij alle informaties van u kunnen krijgen aangaande den vijand, zijn bewegingen en concentraties.

Helpt de geallieerde troepen voor zoover mogelijk met werkkrachten.

Helpt hen met waak- en patrouillediensten wanneer dit gewenscht wordt. Arresteert en bewaakt menschen die den vijand zouden kun-

nen helpen in de door de geallieerden bezette gebieden, tenzij ze zich verzetten.

Houdt u bereid om op de orders van de geallieerde commandanten allen hulp te verlenen voor het bewaken van krijgsgevangenen.

Wanneer gij in deze gebieden deze taken uitvoert, maak u dan kenbaar door de armbanden, die ik in mijn eerste order noemde.

Houdt u voorts in alle gebieden, die niet definitief in geallieerde handen zijn, uiterst kalm, houdt strikt orde en volgt de verdere instructies van uw leiders op.

Generaal Eisenhower beveelt

Het geallieerde opperbevel heeft d. d. 17 September aan het Nederlandsche volk een aantal mededeelingen gedaan, die zich over het geheel genomen, aansluiten bij de boodschap die Prins Bernard aan ons volk zond en die wij hierbij publiceeren.

Zich speciaal richtend tot de binnenlandsche strijdkrachten gaf Generaal Eisenhower de volgende instructies:

1e. Voert uw operaties tegen den vijand uit, geheel in overeenstemming met het oorlogsrecht. Als de vijand zich tegen uw strijdmacht aan buitensporige handelingen te buiten gaat, verzamelt dan alle beschikbare gegevens omtrent de schuldigen, vooral hun namen en indeeling, opdat zij door de geallieerden gestraft kunnen worden.

2e. Voert nauwkeurig de bevelen uit die ge van uw leiders, Prins Bernard, of uw plaatselijke bevelhebbers ontvangt. Gaat u niet te buiten aan ongeorganiseerde uitbarstingen van geweld. Vermijdt voor zoover mogelijk, alle gevechtshandelingen tegen sterkere vijandelijke afdeelingen.

3e. Het is van nu af aan uw taak, fabrieken, mijnen en andere industriele installaties te beschermen en niet meer om sabotage te plegen.

Vooraf moet ge ook voorraden benzine, olie en smeeroliën voor vernietiging door den vijand behoeden. Deze installaties en voorraden zullen binnenkort weer door Nederlanders en hun bondgenooten gebruikt moeten worden.

4e. Zoodra ge contact maakt met geallieerde troepen verleent hen allen mogelijken steun en volgt de bevelen van de geallieerde bevelhebbers nauwkeurig op.

5e. Zoodra het gebied, waarin ge opereert, door de geallieerde legers is bevrijd, kunt ge het beste helpen, door orde en rust te handhaven, totdat ge van uw leiders orders ontvangt.

In het verdere deel van den oproep wordt ons volk vermaand tot rust en discipline.

Wij sluiten ons daarbij aan: Weest sterk en hebt goeden moed!

Politieagenten verdwijnen!

Overall in den lande verdwijnen politieagenten, die weigeren nog langer de bevelen der Duitschers te gehoorzamen. Een politie-telexbericht van den waarnemend commandant te Amsterdam vermeldde op 13 September zelfs het onderduiken van elf agenten op één dag. In Geldermalsen verdwenen er tien, terwijl in Roosendaal het geheele personeel is ondergedoken.

Deze berichten worden meestal begeleid door een getal andere, dat ons meldt het onderduiken in allerlei individuele gevallen.

Wij juichen dit van harte toe.

Nu leven we niet meer in een stadium van den oorlog, dat welk bevel dan ook van de Duitschers of hun handlangers kan worden uitgevoerd.

Voor de politie geldt dan maar één advies, n.l.: duik onder!
Vergeet dan evenwel de wapens niet!
Die zijn nu en straks belangrijker dan ooit!

Schandelijke terreur

De schandelijke terreurdaden van de Duitschers, die nu vlak tegen het einde scherper worden, vinden wel de gruwelijkste bekroning in een dreigement dat de Duitschers te Boxtel uitvaardigden tegen de bewoners van Veghel en Schijndel.

De spoorlijn tusschen deze beide plaatsen was n.l. eenige keeren opgebroken en in opdracht van de autoriteiten werd toen door de burgemeesters het volgende aangeplakt:

„Ingaande 9 September moeten elken nacht 20 burgers onder politiegeleide uit elk der gemeenten Schijndel en Veghel op 21 uur aantreden aan de politiebureaux. De politie gaat met de 20 burgers het baanvak Schijndel-Veghel bewaken. De in het vooruitzicht gestelde straffen bij herhaling zijn, dat 1 man op de 10, 1 vrouw op de 50 en 1 kind op de 100 wordt doodgeschoten, e.v. op de markt wordt opgehangen. Na 8 uur mag niemand meer op straat, anders worden 5 huizen in brand geschoten. De burgerbewakers moeten tusschen 25 en 35 jaar oud zijn.”

Zulke schanddaden behoeven geen commentaar.

Het is afschuwelijk.

Van het verzetsfront

— Ook in het Noorden heeft men zich de vorige week, toen we nog in de sabotage-periode zaten, bij het binnenlandsch verzet niet onbetuigd gelaten. Ons bereiken berichten van allerlei aard, waarbij het verstoren van spoorlijnen wel de eerste plaats inneemt. Zoo werd de lijn tusschen Zwolle en Leeuwarden tot tweemaal toe opgebroken, terwijl een trein met gevorderde paarden 's nachts tusschen Buitenpost en Visvliet tot ontsparing is gebracht.

— Vorige week is het Twente-Rijn kanaal door sabotage leeggelopen.

— Op tal van plaatsen zijn treinen tot ontsparing gebracht b.v. bij Elst, Weert en Castricum. Verder zijn lijnen opgebroken. Een rapport hierover bij de N.S. vermeldde op een dag 23 gevallen. Mede hierdoor is het verkeer van den vijand lam gelegd en is het vervoer van arbeiders en gevangenen naar Duitschland bemoeilijkt.

— Te Utrecht werd op 15 September door de Landwacht een van de kwartieren van de verzetsactie overvallen. Behalve dat er veel adressenmateriaal werd gevonden, vielen twee onzer mannen in handen van den vijand. Onmiddellijk heeft zich een K.P. van 17 man opgemaakt ter bevrijding. Dit is gelukt. De mannen werden bevrijd en de geheele administratie werd gered.

De laatste loodjes

De laatste loodjes wegen het zwaarst.

Dat worden we ook nu weer gewaar. Een wreede terreur teistert ons goede vaderland. In massa's worden de mannen thans door de Duitschers van de straat weggesleurd. Tegenstand tracht de vijand met de ruwste en wreedste maatregelen te breken. Nu vooral komt het er op aan trouw te blijven. Verbergt u voor den greep van den vijand. Onttrek u zooveel mogelijk aan tewerkstelling. Komt niet noodeloos op straat.

De Spoorwegen hebben aan den oproep van de regeering goed gevolg gegeven. Geen Duitsch vervoer door Nederlanders. Geen versterkingen aanleggen tegen het naderende bevriende leger. Daarom, blijft den Duitscher uit handen! Dat is op het oogenblik het parool. Doortoe is noodig: Volhouden! Uitkijken! Voorzichtig zijn!